

Akıl Yürütme Hataları

Düşük kaliteli kanıtlar ve mantıksız gerekçeler çoğunlukla yanlış sonuçlara yol açar. Akıl yürütmedeki bu hatalar, çoğunlukla resmi olmayan akıl yürütmeye yönelik yanlış düşünceler olarak adlandırılır. Bu yanlış düşüncelere yönelik bilgiler, öğrencilerin daha güçlü iddialar oluşturmalarına ve daha iyi düşünürler olmalarına yardımcı olur.

Düşünmeden Yapılan Genellemeler

İnsanlar çok az kanıt ya da örneğe dayalı fikirler oluşturduklarında, düşünmeden genellemeler yaparlar. Bu yanlış düşünmenin bir örneği, televizyonda haberlerde ihtiyaç sebebiyle resmi bir kurumu aldatarak yardım alan bir kadın hakkında bir hikaye izleyen ve ihtiyacı olduğu için resmi kurumlardan yardım alan çoğu insanın dolandırıcı olduğunu farzeden bir kişidir. Kalıp Yargılar, çoğunlukla düşünmeden yapılan genellemelerin bir sonucudur. Düşünmeden yapılan genellemelerin bir türü, en fazla bilinen olayların, tüm olayların çoğunun temsilcisi olduğuna inanılan halkın ilgisine yönelik yanlış düşünmedir.

Kaza

Bu tür yanlış düşünme, insanlar bir fikri bir kuralın kural dışı bir durumuna dayandırdığında ortaya çıkar. Örneğin, insanların genellikle bir başkasını öldürmenin yanlış olduğuna inanmasına rağmen, çoğu kendini ve başkalarını müdafaa gibi, bunun kabul edilebilir olduğu zamanlar olduğu fikrine katılırlar. Kazayla akıl yürütme, kendini müdafaa için adam öldürme yanlış olmadığından, başka tür bir durumda da adam öldürmenin yanlış olmadığını söyler.

Yanlış Sebep

Akıl yürütmedeki bu yanlış düşünme, iki olay hemen ardarda olduğunda, öğrenciler birisinin diğerine sebep olduğunu düşündüklerinde ortaya çıkar. Her iki olaya da aynı üçüncü bir olay sebep olabilir ya da tesadüfen aynı zamanda olabilirler. Çoğu batıl inanç, bu tür akıl yürütmeden gelir. 'Şanslı gömleğimi giydiğim zaman, sınavlarda daima başarılı olurum'.

Yanlış Analoji

İki benzer kavram ya da fikri analogiler aracılığıyla karşılaştırmak, bilinmedik kavramları anlamak için güçlü bir araç olabilir. Ancak, mantıksız karşılaştırmalar yapıldığında, yanlış akıl yürütme meydana gelir. Örneğin, Amerikan Devrimi, Fransız Devrimi ve Meksika Devrimi arasında benzerlikler vardır, ancak üç devrim arasında önemli farklılıklar da olduğu için birinin hakkında yargılarda bulunmak yanlış olabilir.

Kaynağı Olumsuz Yönde Etkilemek

Bu strateji, belli bir bakış açısına, görüşleriyle çelişen her kanıtı kırarak kadar bağlı olan insanlar tarafından kullanılır. Örneğin, bir lise öğrencisi Shakespeare'in oyunlarının aptalca olduğunu konusunda atıp tutabilir ve milyonlarca insanın yüzyıllardır bu oyunlardan hoşlandığını kabul etmeyi reddedebilir.

İddiayı İspat Olunmuş Farzetmek

İnsanlar bir iddianın geçerliliğine kanıt olarak iddianın kendisini kullandıklarında, dolaylı akıl yürütme olarak da adlandırılan bu yanlış düşünme kullanılır. Örneğin, bir öğrenci 'Amerika'nın en etkili devlet başkanı kimdi?' sorusuna 'Lincoln Amerika'nın en etkili devlet başkanıydı çünkü o sahip olduğumuz en iyi devlet başkanı olmuştur' cevabını yazarsa, iddiayı ispat olunmuş farzeder. Başka bir öğrencinin, favori bir kitaba yönelik seçimine dair sebepler vermesi istendiğinde, 'Bu en iyi kitaptı, çünkü onu beğendim' cevabını verecektir.

Meseleden Kaçınmak

Bu tür akıl yürütme, çoğunlukla, bir sebepten dolayı belli bir konuyu tartışmak istemeyen tanınmış kişiler tarafından kullanılır. Sebep, gizlilik ve güvenlik gibi geçerli durumlar olabilir ya da konu utanç verici veya olumsuz olabilir. Örneğin, bir belediye başkanı, yönetimindeki yolsuzlukla ilgili bir soruya, şehrin parklarının güzelleştirilmesinin nasıl gittiğini anlatarak cevap verebilir.

Akıl Yürütme Hataları

Otoriteye Başvurma

İkna edici kanıtların güvenilirliği vardır ve bu tür kanıtlar saygı duyulan bir merciden gelebilir. Bazıları, Tıp Birliği ya da Ulusal Eğitim Birliği'nin fikirlerine katılmamasına rağmen, bunların görüşlerinin bilgili bir kaynaktan gelme nüfuzu vardır. Diğer taraftan, bunlar bazı merciler ya belli iddialar için uygunsuzdur ya da sadece belli gruplar tarafından bunlara değer verilir. Örneğin, dini mercilere başvuru, sadece dinin bir kısmı olanlarinkiler için güçlü iddialardır. Çoğunlukla anne-babalar tarafından başvuru alan 'denendi ve doğru', 'çünkü

öyle dedim' gibi bu tür diğer başvurular, bazen etkin ve işe yarar olabilir, ancak bunlar ille de iyi akıl yürütmenin örnekleri değildir.

Bilgisizlikten Kaynaklanan İddia

Bu strateji, bir iddianın yanlış olduğu kanıtlanamayacağı için, onun doğru olması gerektiğini savunur. 'Uçan daire olmadığını kanıtlayamazsın, o halde bu da onların var olduğu anlamına gelir.'

Sürüye Uyma

Çoğunlukla reklamcılıkta kullanılan bu yanlış düşünme, insanların kabul edilme ve başkalarını sevme isteğine hitap eder. Insanlardan, 'Diğer herkes bunu yaptığı için' bir şeye inanmaları veya onu yapmaları istenir. Bir kıyafet reklamı, tüm 'klas çocuklar' giydiği için bu kot pantolonu giymeniz gerektiğini ima edebilir. Bu iddiaya yönelik yaygın bir sert yanıt, 'Herkes bir uçurumdan atlasa, sen de atlar mısın?'dir.

Yanlış İkilem

Siyah-beyaz düşünme olarak da adlandırılan bu tür akıl yürütme, karmaşık meseleleri, ya o ya o konularına yönelik çoklu seçeneklerle azaltır. Bu yanlış düşünmenin yaygın bir örneği, 'Amerika. Sev ya da terk et'tir. Bu tür akıl yürütmeyi kullanan bir öğrenci, 'Ya beni seversin ve bana A verirsin ya da beni sevmezsin ve bana C verirsin' ya da 'Ya bir din adamına inanırsın ya da bir ateistsin' diyebilir.

Hasırdan Adam

Bu senaryoyu hayal edin. Sevgi Güzel belediye konseyine adaydır ve ona karşı üye olan adayla ilgili şu ifadeyi kullanır: 'Rakibim Fatih Erşan, şehrin elitleri için bir klüp yapmak amacıyla devlet arazisini kullanmayı amaçlamaktadır. Bu stratejiyi kullanan bir kişi, onu kolaylıkla yarış dışı bırakabilmek için, rakibinin bakış açısını yanlış veya tam olmayan bir biçimde gösterebilir. Bu yanlış düşünmenin ismi, bir hasırdan adamın gerçek bir rakipten daha kolay yakılabileceği ve ona daha kolay zarar verilebileceği fikrinden gelir.

Akıl yürütmedeki bu yanlış düşünceler, özel konuşmaların yanısıra toplum iletişimde de çoktur. Bu yaygın yanlışların farkında olma, öğrenciler eğer iyi düşünörlere dönüşeceklerse önemlidir.